

**Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Bibliotēku attīstības institūta
Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava (Z lasītava)
aicina iepazīties ar jaunāko profesionālo literatūru.**

Z021.7 **Barclay, Donald A.** Teaching and marketing electronic information literacy programs / Donald A.Barclay. – New York : Neal-Schuman Publ., Inc., 2003. – XV, 255p. + CD-ROM. – (How-to-do-it manuals for librarians; no.124). – ISBN 1-55570-470-0.

Grāmata par elektronisko resursu informācijpratības apmācību programmām adresēta nozares speciālistiem, kā arī pasniedzējiem studentu apmācībai. Grāmatas saturs izkārtots 4 daļās:

- elektronisko resursu informācijpratības mācīšanas pamatkonceptijas un stratēģijas;
- PowerPoint prezentācijas slaidi elektroniskās informācijpratības apmācībai;
- kā kļūt par elektroniskās informācijpratības instruktoru;
- kā sekmīgi organizēt un vadīt elektroniskās informācijpratības programmas.

Pielikumā uzrādīti informācijpratības mācīšanai izmantojami resursi. Pievienotajā CD-ROM ievietoti 2.nodaļā iekļautie PowerPoint prezentācijas slaidi elektroniskā formā.

Z02:62 **Chowdhury, G.G.** Introduction to digital libraries / G.G.Chowdhury, Sudatta Chowdhury. – London : Facet Publishing, 2003. – XV, 359 p. – ISBN 1-85604-465-3.

Grāmata sniedz plašu ieskatu digitālo bibliotēku darbā un izmantojama galvenokārt studentiem. Teksts balstās uz digitālo bibliotēku projektiem Lielbritānijā, ASV un citur pasaulē. Grāmatā iztirzātas digitālo bibliotēku definīcijas un raksturojumi, pazīmes, dizains, krājumu organizācija, digitalizācija, informācijas organizācija, informācijas pieeja un lietotāja saskarne, informācijas izguve, digitālā arhivēšana un saglabāšana, digitālo bibliotēku pakalpojumi, sociālie, ekonomiskie un juridiskie priekšnoteikumi, digitālo bibliotēku novērtējums, informācijas profesionāļu iemaņas, digitālo bibliotēku attīstības tendences.

Z025 **Corrall, Sheila.** Strategic management of information services: A planning handbook / Sheila Corrall. – London : Aslib, 2000. – XIV, 364 p. – ISBN 0 85142 346 9.

Grāmata ietver stratēģiskās vadības jēdzienu un praktisko paņēmieni analīzi un ieteikumus to lietderīgai pielietošanai informācijas pakalpojumu plānošanā un darba organizēšanā. Grāmata piedāvā praktiskus ieteikumus visiem bibliotēku un citu informācijas iestāžu stratēģiskajiem procesiem un to pilnveidošanai. Katras nodaļas beigās sniegts anotēts papildliteratūras saraksts. Izdevuma beigās iekļautie pielikumi palīdzēs orientēties stratēģiskās vadības terminos un to praktiskajā pielietojumā.

Z021.61 **Doll, Carol A.** Managing and analyzing your collection: A practical guide for small libraries and school media centers / Carol A.Doll, Pamela Petrick Barron. – Chicago: American Library Association, 2002. – VI, 93 p. – ISBN 0-8389-0821-7.

Grāmatas mērķis ir iepazīstināt ar vienkāršu tehniku maza apjoma vai skolu bibliotēku krājumu novērtēšanai. Izmantojot kalkulāciju, formulas un mēru sistēmas, procentuālās attiecības, lietotāju profilus un salīdzinājumus, var iegūt statistikas datus krājuma analīzei un pārvaldībai, un tādējādi kvantitatīvā ceļā noteikt kolekcijas kvalitāti. Grāmatas autori uzskata, ka šī sistēma palīdz ekonomēt laiku un noder aizņemtiem bibliotekāriem un vadītājiem. Piedāvātās metodes piemērojamas pat tiem, kuri “baidās” no matemātikas.

Z021.7 **Information** and IT literacy: Enabling learning in the 21st century / Ed. by Allan Martin, Hannelore Rader. – London : Facet Publishing, 2003. – XIX, 284 p. – ISBN 1-85604-463-7.

Grāmata ietver nozares vadošo speciālistu izmeklētu rakstu krājumu. Rakstos ietverti pārskati un analīzes saistībā ar informācijpratību, akcentējot apmācību veicinošus aspektus – izglītību un apmācību kopumā, mūžizglītību, e-apmācību. Aplūkoti temati – e-informācijpratības definīcijas, modeļi un globālās perspektīvas, ieviešanas stratēģijas u.c. jautājumi, kā arī e-informācijpratības integrācija izglītības praksē.

Z025.5 **Kowalski, Gerald J.** Information storage and retrieval systems: Theory and implementation / Gerald J.Kowalski, Mark T.Maybury.- Boston : Kluwer Academic Publishers, 2000. – XIII, 318 p. – ISBN 0-7923-7924-1.

Informācijas glabāšanas un izguves sistēmu teorijas un praktiskā pielietojuma jautājumi. Sniegts vispārējs ieskats par informācijas izguves sistēmām, to iespējām, katalogizācijas un indeksācijas jautājumiem, datu struktūru, automatisko indeksēšanu, dokumentu un terminu sasaisti, lietotāja izmantoto meklēšanas tehniku, informācijas attēlojumu, teksta meklēšanas algoritmiem, informācijas izguvi no multimēdiu dokumentiem, informācijas sistēmu attīstību.

Z02 **Library** and information in multicultural societies : The 12th BOBCATSSS symposium abstracts. – Rīga : University of Latvia, 2004. – 150 p. – ISBN 9984-725-92-8.

2004.g. 26.-28.februārī Rīgā notika 12.starptautiskais bibliotēkzinātnes studentu simpozījs BOBCATSSS, kuru šogad organizēja LU un Boras universitātes koledža Zviedrijā. Ikgadējā simpozija tēma bija *Bibliotēka un informācija multikulturālās sabiedrībās*. Krājumā iekļautas Baltijas valstu, Ziemeļvalstu, Lielbritānijas, Dienvidāfrikas, Slovēnijas, Nīderlandes, Horvātijas, Ungārijas, Polijas, ASV, Izraēlas, Vācijas un Indijas studentu un pasniedzēju referātu tēzes. Latviju pārstāvēja Kristīne Blekte (*Beyond library an information services: Information processes in modern cultural and music communities in Latvia*), Antra Celma (*Electronic resources in library and information*), Agnese Kaupiņa (*Ethics in libraries: Is it ethical to choose in place of reader or it's censorship?*), Kristīne Pabērza (*Copyright in e-Latvia*) un Anita Zdanoviča

(*Workshop: You do discriminate! Do you? Do not*). Informācija par BOBCATSSS simpoziju peejama arī <http://www.bobcatsss.nu>.

Z021.7:908 **Local** studies librarianship: A word bibliography / Comp. by Diana Dixon. – London : Library Association Publishing, 2001. – XXI, 265 p. – ISBN 1-85604-307-X.

Anotētais bibliogrāfiskais rādītājs par bibliotēku novadpētniecības darbu adresēts bibliotekāriem, kuri strādā ar novadpētniecības kolekcijām. Pavisam ietverti 1646 ieraksti gan par publicētiem, gan nepublicētiem materiāliem no dažādām pasaules valstīm pārsvarā angļu valodā no 19.gs.beigām līdz 2000.gadam. Iekļautie materiāli atbilstoši saturam grupēti vairākās daļās: vispārīgi raksti par novadpētniecības darbu bibliotēkās, novadpētniecības krājumu organizācija, piedāvātie pakalpojumi, dažādi dokumentu veidi, informāciju un komunikāciju tehnoloģijas novadpētniecības darbā, sadarbība. Izdevumā palīdz orientēties autoru uzvādu un vietvārdu rādītāji.

Z024 **Pantry, Sheila.** Creating a successful e-information service / Sheila Pantry, Peter Griffiths. – London : Facet Publishing, 2002. – XIII, 169 p. – ISBN 1-85604-442-4.

Grāmata adresēta tiem, kuri vēlas izveidot elektroniskos informācijas pakalpojumus, kā arī pārveidot pašreizējos tradicionālos pakalpojumus e-informācijas pakalpojumos. Izdevumā aplūkotas idejas un piemēri, kā e-informācijas pakalpojumi var tikt veidoti, saglabāti un pārdoti rentabli. Iekļautie pamatjautājumi: ievads e-informācijas pakalpojumu skaidrojumā; kāda veida informācijas pakalpojumus iestāde piedāvā; kas ir klienti, kāda veida informācija tiem nepieciešama un kādos formātos; kam jāiesaistās e-informācijas pakalpojumu plānā; e-informācijas pakalpojumu iekļaušana budžetā; kā uzturēt saskarsmi ar klientu; kā turēties soli priekšā konkurentiem.

Z02:34 **Wall, Raymond A.** Copyright made easier / Raymond A.Wall, Sandy Norman, Paul Pedley, Frank Harris. – London : Aslib, 2000. – XIII, 548 p. – ISBN 0 85142 447 3.

No dažādiem aspektiem aplūkoti intelektuālā īpašuma, autortiesību un blakustiesību jautājumi, balstoties uz Lielbritānijas, ASV un starptautisko likumdošanu.

Z02 **Women's** issues at IFLA: Equality, gender and information on agenda: Papers from the programs of the Round Table on Women's Issues at IFLA Annual Conferences 1993-2002 / Ed. by Leena Siitonen. – Munchen : K.G.Saur, 2003. – XII, 244 p. – (IFLA Publications; 106). – ISBN 3-598-21836-2.

IFLA Apaļā galda referāti, izkārtoti tematiskā secībā:

- sievietes-bibliotekāres izglītība, paaugstinājums amatā, karjeras attīstība un statuss gan bibliotēkās, gan profesionālajās organizācijās;
- lasīt un rakstītprasme;
- informacionālās vajadzības;
- pieeja informācijai;

- bibliotēku un informācijas resursi un pakalpojumi sievietēm;
- pieeja informācijas un komunikāciju tehnoloģijām un to izmantošana;
- darbs un alga;
- profesionālā apmācība;
- statuss sabiedrībā un izglītībā;
- vienlīdzības un objektivitātes jautājumi.

Z02(038) **Infotehnoloģia**: eesti-inglise / Comp. by Maris Ringvee. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 1999. – 127 lk. – ISBN 9985-9217-4-7.

Igauņu-angļu bibliotekārās terminoloģijas vārdnīcas 5.daļā iekļauta informācijas tehnoloģiju vārdnīca, kurā ievietoti 900 datortermini igauņu valodā ar skaidrojumiem un atbilstošiem angļu ekvivalentiem. Grāmatas beigās ievietots angļu-igauņu terminu rādītājs.

Z01 **Rahvusbibliograafia** uueenas infokeskkonnas = The national bibliography in a changing information environment / Comp. by Janne Andresoo, Silvi Metsar. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2001. – 183 lk. – ISBN 9985-9265-6-0.

Starptautiskas konferences “Nacionālā bibliogrāfija mainīgā informācijas vidē” (2000.g. 12.-13.okt., Igaunijas Nacionālā bibliotēka) referāti atspoguļo kārtējās un retrospektīvās nacionālās bibliogrāfijas pašreizējo stāvokli vairākās Eiropas valstīs – Igaunijā, Latvijā, Somijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Čehijā, Krievijā. Par situāciju Latvijā ziņoja Anita Goldberga referātā *National bibliography in Latvia: Traditional and Changeable*.

Z02(038) **Tolkesonastik** = Translation dictionary: eesti-inglise, inglise-eesti / Comp.by Maris Ringvee. – Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2002. – 115 lk. – ISBN 9958-9334-6-X.

Tulkojošā vārdnīca sastāv no divām daļām: igauņu-angļu (apm. 1000 terminu) un angļu-igauņu (apm. 1100 terminu). Ietvertie vispārīgie bibliotekārie termini saistīti ar bibliogrāfiju, katalogizāciju, informācijas meklēšanu u.c.

Z02 **Bibliotekininkyste 2000**: Biblioteku fondai ir skaitytojai = Library stocks and readers. – Vilnius : Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, 2001. – 99 p. – ISBN 9986-530-94-6.

Lietuvas Nacionālās bibliotēkas izdevumā iekļauti raksti par Lietuvas Nacionālās bibliotēkas krājumiem un lasītājiem kopš 1963.gada, analizētas periodikas lasītāju intereses, municipālo bibliotēku metodiķu darbs, programma par Lietuvas bibliotēkzinātnes terminu vārdnīcas veidošanu, standartizāciju Lietuvas bibliotēku darbā. Izdevumā ievietota Lietuvas Nacionālās bibliotēkas 2000.gada galveno notikumu hronika.

Z027.5 **34.Bericht** der Zentralbibliothek Zurich: 2000-2002. – Zurich : Zentralbibliothek Zurich, 2003. – S.36.

Kārtējais Cīrihes Centrālās bibliotēkas darba pārskata ziņojums par 2000.-2002.gadu. Līdzās vispārīgai informācijai par bibliotēku izdevumā iekļautas arī atsevišķas apakšnodaļas, kuras saistītas ar īpaši nozīmīgiem darba procesiem jaunajā tūkstošgadē:

- darbs ar elektroniskajiem medijiem;
- speciālie krājumi;
- publicitātes darbs;
- bibliotēku statistika.

Z022 **Landesbibliotheksbau** in Deutschland, Osterreich und der Schweiz: Neubauten, Erweiterungen und Umnutzungen zwischen 1975 und 2002 / Hrsg. Detlev Hellfaier. – Frankfurt am Main : Vittorio Klostermann, 2003. – S.229. - (ZfBB Sonderhefte; 85). – ISBN 3-465-03291-8.

Izdevums veltīts bibliotēku celtniecības jautājumiem Vācijā, Austrijā un Šveicē. Krājumā apkopoti raksti sagrupēti pa apakšnodaļām:

- jaunuzceltās ēkas;
- sabiedrisko un privāto ēku pielāgošana;
- pārbūve un paplašināšana;
- celtniecības un pielietošanas plānošana.

Z02 **Die moderne** Bibliothek: Ein Kompendium der Bibliotheksverwaltung / Hrsg. Rudolf Frankenberger, Klaus Haller. – Munchen : K.G.Saur, 2004. – S.459. – ISBN 3-598-11447-8.

Bibliotēku pārvaldībai veltītajā rakstu apkopojumā ietverti 27 Vācijas zinātnisko bibliotēku labāko speciālistu raksti. Modernās bibliotēkzinātnes teorijai un praksei veltītie jautājumi sagrupēti 17 apakšnodaļās, piemēram:

- bibliotēku galvenie uzdevumi;
- bibliotēku celtniecība;
- menedžments;
- pārvaldība;
- personāla vadība;
- krājumu veidošana;
- publicitātes darbs;
- elektroniskās publikācijas un informācijas pakalpojumi;
- elektroniskā datu apstrāde.

Izdevums lietojams kā mācību grāmata gan bibliotekāro mācību iestāžu studentiem, gan praktiķiem.

Z027(470.23) **Государственная** Публичная библиотека имени М.Е.Салтыкова-Щедрина – Российская Национальная библиотека: 1986-1996. – Санкт-Петербург : Российская национальная библиотека, 2002. – 168 с. – ISBN 5-8192-0148-5.

Izdevums sniedz pārskatu par Krievijas Nacionālās bibliotēkas darbību laika posmā no 1986.-1995.gadam. Šajā laika periodā bibliotēka ieguvusi nacionālas nozīmes grāmatkrātuves statusu, ievērojami augusi tās starptautiskā autoritāte, darbības mērogi kļuvuši plašāki un arī sarežģītāki. Atskaites perioda gadi raksturīgi ar bibliotēkas aktīvu materiāli tehniskās bāzes attīstību, tehniskā aprīkojuma uzlabojumiem, citām pārmaiņām – tas viss ļāvis kvalitatīvāk veikt lasītāju apkalpošanu. Izdevumā atspoguļots visu bibliotēkas nodaļu darbs un pievienota statistiska informācija galvenajos darba virzieniem, kā arī tālākās attīstības prioritātes.

Z024.5 **Коготков Д.Я.** Библиографическая деятельность библиотеки: организация, техноогия, управление. —Санкт-Петербург : Прфессия, 2003. – 304 с. – ISBN 5-93913-052-6.

Mācību grāmatā aplūkoti bibliotēku bibliogrāfiskās darbības jautājumi – galvenokārt universālās zinātniskās bibliotēkās un pilsētu bibliotēkās. Iztirzāti bibliotēku bibliogrāfiskās darbības vispārīgi organizatoriskie jautājumi, bibliotēkas bibliogrāfiskais uzziņu aparāts, bibliografēšanas un bibliogrāfiskās apkalpošanas organizācija un tehnoloģija, bibliotēku darbinieku un lasītāju informacionālās kultūras veidošana, bibliotēku bibliogrāfiskās darbības vadība.

Z021.61 **Терешин В.И.** Библиотечный фонд / В.И.Терешин. – Москва : МГУКИ, 2003. – 174 с. – ISBN 5-85652-046-7.

Grāmatā izklāstīti mūsdienu bibliotēku krājumu veidošanas procesi – attīstības politikas veidošana, komplektēšana, uzskaitē, apstrāde, izvietojums, glabāšana un izmantojamība. Izdevums veidots kā mācību grāmata ar kontroljautājumiem un uzdevumiem katras nodaļas beigās.

Z023.5 **Труханович Л.В.** Кадры учреждений образования, библиотек / Л.В.Труханович, Д.Л.Щур. – Москва : Финпресс, 2003. – 160 с. – ISBN 5-8001-0034-9.

Amata instrukcijas izstrāde veido pamatu personāla darba organizācijai. Krājumā aplūkoti amata instrukciju sastādīšanas noteikumi – kādam nolūkam tās veido, kādām sadaļām jābūt iekļautām un kam tajās jāatspoguļojas, kādam jābūt noformējumam. Ievietoti amata instrukciju paraugi izglītības iestāžu un bibliotēku darbiniekiem, t.sk. bibliotēkas direktoram (vadītājam), nodaļas (sektora) vadītājam, galvenajam bibliotekāram, zinātniskajam sekretāram, bibliotekāram, metodiķim.

Sast. Ilze Pēterone
LNB BAI Z lasītava
Tērbatas iela 75, Rīga
Tel./ fakss 7312807
e-pasts: ilzepe@lnb.lv
zlasitava@lnb.lv

